

מדיניות פיתוח מקצועי ייעוץ חינוכי תשע"ז

שלבי ההתפתחות של יועצים כוללים:

1. הכשרה טרום תפקידית (מוסדות להשכלה גבוהה)

2. שלב הכניסה למקצוע (שלוש שנים ראשונות)

3. שלב פיתוח המומחיות (משנה רביעית ומעלה)

4. שלב האומן- קורסים לדרגות 7-9

בנוסף קיימות הכשרות במסלולים הבאים:

א. קורסים לתפקידים מובילים:

- קורס הדרכה של שפ"י
- קורס מנחי התמחות יועצים וכישורי חיים

ב. קורסים במסלול אישי

20/07/2016

י"ד/תמוז/תשע"ו

מדיניות פיתוח מקצועי ייעוץ חינוכי תשע"ו

הפיתוח המקצועי של יועצים נבנה בהתאם לשלבי ההתפתחות של יועצים חינוכיים ומתוך הבנה כי קיימים מבנים ארגוניים שונים להתפתחות מקצועית כגון הכשרות, תהליכי סופרוויזון, התפתחות דרך קבוצות שייכות פרופסיונליות אזוריות (מליאות יועצים קבוצות עמיתים) והתפתחות מקצועית במוסד החינוכי.

1. הכשרה טרום תפקידית

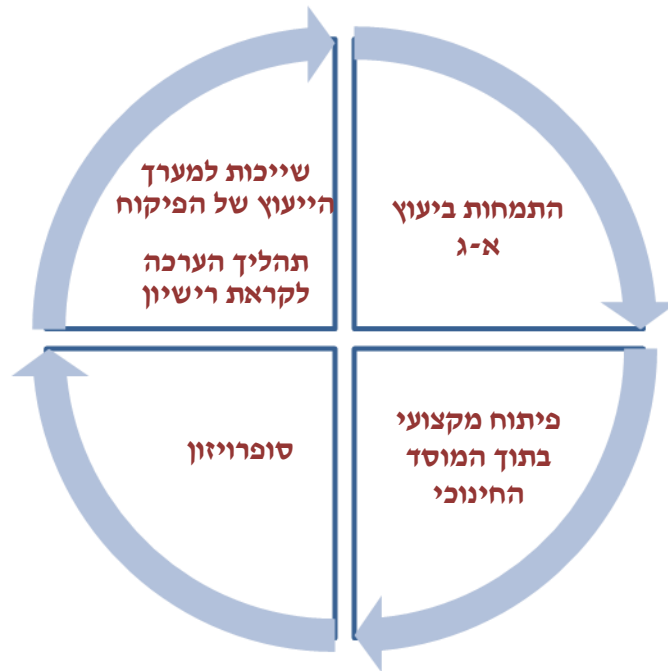
ההכשרה הטרם תפקידית מתקיימת במוסדות להשכלה גבוהה. יועצים נדרשים לתואר שני בייעוץ חינוכי ולתעודת הוראה בכדי להציע את מועמדותם לעבודה.

התוכניות לתואר שני כוללות קורסים עיוניים בתחום הייעוץ והפסיכולוגיה כגון פסיכו התפתחותית, קוגניטיבית, חברתית, פסיכופתולוגיה ועוד, קורסים מתודולוגיים, קורסי מיומנות בעבודת היועץ כגון: ראיון מסייע, היוועצות, מיומנויות פרטניות קבוצתיות ומערכתיות והתנסות מעשית (לזובסקי ושמעוני 2008).

קיימות כיום 13 תכונות הכשרה לתואר שני באוניברסיטאות ובמכללות ושתי תכונות ייחודיות למגזר החרדי.

2. שלב הפניסה למקצוע- התמחות בייעוץ

תהליך ההתמחות נפרס על שלוש שנים וכולל קורסי התמחות בייעוץ בשנים א-ג, תהליך של סופרוויזון, תהליך של ההערכה לקראת רישיון קבוע, השתתפות במבנים ארגוניים של הפיקוח על הייעוץ ותהליכי פיתוח מקצועי במוסד החינוכי.

קורסי ההתמחות בייעוץ א-ג

מטרות ההכשרה: בניית זהות ייעוצית המבוססת על תפיסה תאורטית של הפסיכולוגיה החיובית, הכרות עם ליבות המקצוע של תפקידי הייעוץ ומיומנויות מקצועיות מובחנות, תהליכי הלמידה מכילים התבוננות ומודעות תוך אישית ובינאישית.

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל פדגוגי
 אגף א' שרות פסיכולוגי ייעוצי
 אגף ייעוץ

תהליכי ההתמחות מושתתים על: מודל היהלום, מסמך הסטנדרטים בייעוץ, כלי ההערכה, תפיסת העבודה על הרצף הראקטיבי-פרואקטיבי, הכרות עם עבודה קבוצתית ומערכתית, רצף שבין נורמטיבי למסוכן, נושאי שפ"י ויעדי משרד.

תהליך הלמידה: נפרס על שלוש שנים בראייה התפתחותית ומהווה מודלינג לעבודת היועצת עם צוותי מורים (העלאת המודעות האישית באמצעות אינטרוספקציה המשלבת: רגש, המללה, קוגניציה המשגה, רפלקציה, שיתוף ויישום התנהגותי) תהליך הלמידה מכיל את שלושת הרמות Being, doing, having.

תהליך ההכשרה הכולל של היועצים בשלוש השנים הראשונות בנוי באופן הבא:

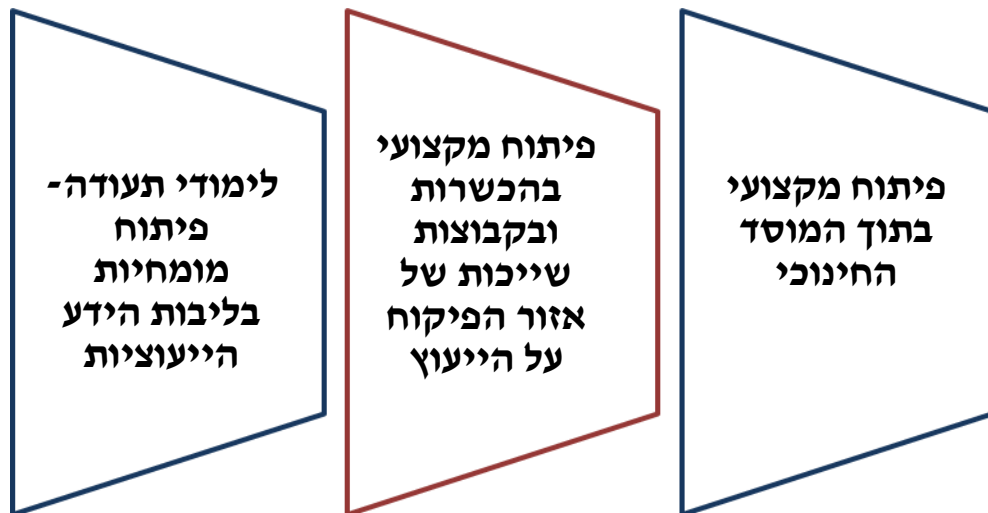
שנה א'	שנה ב'	שנה ג'
קורס התמחות בייעוץ שנה א'- 60 שעות.	קורס התמחות בייעוץ שנה ב'- 60 שעות	קורס התמחות בייעוץ שנה ג'- 60 שעות
התמודדות עם מצבי לחץ ומשבר וטיפול באירועי חירום במערכת בית הספר. 40 שעות	העמקה ותרגול ההתנסות במיומנויות ותפיסות "כישורי חיים" ברמה מערכתית בהיבטים מגוונים של עבודת הייעוץ, 40 שעות	מיומנויות הנחיית קבוצות. 40 שעות
היכרות ראשונית עם תפיסות העבודה של תכנית "כישורי חיים" 20 שעות	העמקת הלמידה של תפקיד היועץ בעבודה עם תלמידים לקויי למידה	התנסות המשתתפות בהנחיית סדנאות, תוך יישום אינטגרטיבי והמשגת למידות מ- 3 שנות ההכשרה 20 שעות
הזרכת סופרוויז'ן בקבוצה קטנה לאורך השנה	הזרכת סופרוויז'ן בקבוצה קטנה לאורך השנה	הזרכת סופרוויז'ן רק על פי החלטת הפיקוח על הייעוץ

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף א' שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף ייעוץ

למידה במסגרת המבנה הארגוני של הפיקוח על הייעוץ (כדוגמת: מליאות יועצים, קבוצות עמיתים)	למידה במסגרת המבנה הארגוני של הפיקוח על הייעוץ (כדוגמת: מליאות יועצים, קבוצות עמיתים) תהליך ההערכה לקראת רישיון ייעוץ קבוע.	למידה במסגרת המבנה הארגוני של הפיקוח על הייעוץ (כדוגמת: מליאות יועצים, קבוצות עמיתים)
פיתוח מקצועי בתוך המוסד החינוכי	פיתוח מקצועי בתוך המוסד החינוכי	פיתוח מקצועי בתוך המוסד החינוכי

3. שלב פיתוח המומחיות משנה רביעית בייעוץ

שלב זה הוא שלב הביסוס המקצועי ותהליכי הפיתוח המקצועיים נבנים בהתאמה. מחד, היועצת מתבססת במוסד החינוכי ונדרשת לתהליכי פיתוח מקצועי של המוסד החינוכי ומאידך, היועצת מתחילה לפתח את המומחיות שלה בייעוץ חינוכי ולהעמיק את השייכות הפרופסיונלית שלה למערך הייעוץ החינוכי. בשלב זה מוצעים **תהליכי פיתוח מקצועי מודולריים במסלולים שונים**: ניתן לשלב בין המסלולים במהלך השנים.

א. פיתוח מקצועי בתוך המוסד החינוכי: היועצת שותפה לתהליכי פיתוח מקצועי של המוסד החינוכי בו היא עובדת, לעיתים היא משתתפת ולעיתים היא מובילה את ההכשרות. ישנה חשיבות רבה למעורבותה בתהליך זה. **במקביל להשתתפות בהכשרות מוסדיות יועצת נדרשת לפחות ל-30 שעות בהכשרות בתחום הייעוץ.**

ב. השתתפות בהכשרות ובקבוצות שייכות של אזור הפיקוח: הכשרות במודולות של 30 שעות המוצעות ע"י המפקחת/המחוז בנושאים שונים התואמים את תכניות העבודה של המחוז/ היישוב/ אזור פיקוח ייעוץ. הכשרות אלו כוללות גם תהליכי פיתוח מקצועי דרך למידת עמיתים.

ג. פיתוח מומחיות - לימודי תעודה בליבות הידע של שפ"י

בשלב זה מוצעים ליועצים קורסי עומק בליבות הידע של עבודת הייעוץ. קורסים אלו משלבים בתוכם את הידע העדכני בנושא, המתודולוגיות הקיימות בתחום, והיבטים פרקטיים יישומיים.

הקורסים ינוהלו ע"י יחידות שפ"י בשלוב מרצים מומחים, ההכשרות יכללו ידע תאורטי אקדמי, מתודולוגיות עבודה ופרקטיקה בשדה החינוכי.

היקף ההכשרה: 120 שעות אקדמיות ו30 שעות עבודה מעשית במהלך שנתיים. הקורסים יתקיימו במוסדות אקדמיים בארבע אזורים בארץ: צפון, מרכז, ירושלים ודרום. **הרישום פתוח ברמה ארצית.**

בסוף השנתיים היועצים יקבלו תעודה בתחום.

נושאי הפיתוח המקצועי:

שם היחידה	שם הקורס	מוסד אקדמי
היחידה לאקלים מיטבי וצמצום אלימות	יועצות מובילות מצוינות באקלים	אוניברסיטת בר אילן
	עוצמה	במחוזות לפי בקשה
היחידה למיניות ומניעת פגיעה	מומחית בחינוך למיניות ומניעת פגיעה	אוניברסיטת בן גוריון אוניברסיטת חיפה
תחום הורים ומשפחה	"רוקמים שותפות". בנייה, הובלה והנחיית השותפות החינוכית עם ההורים	אוניברסיטת עברית
היחידה למניעת התמכרויות	"חומר למחשבה"-תפיסה ופרקטיקה לעבודה עם הורים למתבגרים המעורבים בשימוש בחומרים ובהתנהגויות ממכרות	אוניברסיטת תל אביב
	"להתמכר ללב המתפרע"-	אוניברסיטת בן גוריון

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל פדגוגי
 אגף א' שרות פסיכולוגי ייעוצי
 אגף ייעוץ

	התמכרויות ומתבגרים - בין תאוריה למעשה"	
לפי דרישה	אופ"י- אימון ופיתוח יכולות התמודדות	
אוניברסיטת תל אביב	פסיכופדגוגיה - היבטים רגשיים בתהליכי הוראה למידה בעבודת היועצת החינוכית	פסיכופדגוגיה
אוניברסיטת תא	הנחיית קבוצות הורים לתלמידים בעלי הפרעות קשב וליקויי למידה	האגף ללקויי למידה והפרעות קשב
אוניברסיטת חיפה	טיפול כוללני בתלמידים עם לקויות למידה והפרעת קשב	
אוניברסיטת ירושלים	אובדנות-תאוריה אפידמיולוגיה ומניעה	היחידה למצבי לחץ וחירום
אוניברסיטת תא	תפיסה וכלים בליווי רוחני שפ"י ואשלים	אגף ייעוץ
לפי דרישה	קורסי ילדים ונוער בסיכון בשיתוף עם אשלים	

4. שלב האומן: קורסי 7-9 ליועצים חינוכיים

קורסים אלו מיועדים ליועצים בדרגות 7-9 בעלי ותק בייעוץ של 5 שנים לפחות. ההכשרות נבנו באופן ייחודי ליועצים ונוגעות בעולמות הידע הרחבים של היועצים החינוכיים. הקורסים מאפשרים הכרות מעמיקה עם גישות ומגמות המשפיעות על עולם הייעוץ.

הקורסים מתקיימים במוסדות אקדמיים בהם קיים תואר שני בייעוץ חינוכי ופתוחים לרישום ברמה ארצית.

אוניברסיטת חיפה: (קישור לאתר)

הגישה הנרטיבית - תפיסת עולם ליועצת היוזמת החברתית (שנה א וב)

אורנים:

הדרכת הורים והנחיית קבוצות הורים בגישה ייעוצית רב ממדית (שנה א ושנה ב)

(קישור לאתר)

מיינדפולנס ליועצים (שנה א ושנה ב) **(קישור לאתר)**

בית ברל: (קישור לאתר)

הנחיית קבוצות – מיומנויות מתקדמות בדגש לקבוצות רב תרבותיות (שנה א ושנה ב)

(ב)

אוניברסיטת תל אביב: (קישור לאתר)

פיתוח מיומנויות קשיבות (מיינדפולנס) ליועצים (שנה א ושנה ב)

אוריינטציה משפחתית בייעוץ חינוכי (שנה א)

הדרכת הורים עפ"י מחומש ההורות: קידום הורות מיטבית (שנה א')

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף א' שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף ייעוץ

אוניברסיטת בר אילן : (קישור לאתר)

כלים מערכתיים ואירגוניים בעבודת היועצת (שנה א)
עקרונות הגשטלט והגישה ההתנהגותית קוגניטיבית בעבודת היועצת החינוכית
(שנה ב)

אוניברסיטת ירושלים : (קישור לאתר)

עבודה קבוצתית רגשית בכלים יצירתיים (בתנועה/באמנות/בדרמה-תרפיה)-
פיתוח תכניות חינוכיות (שנה א ושנה ב)
המוח ה"רגיש": פעילות הרגשות במוח ועולמנו הרגשי- פיתוח יוזמות ותכניות
חינוכיות (שנה א ושנה ב)

אוניברסיטת בן גוריון : (קישור לאתר)

הכשרת יועצים חינוכיים לטיפול קבוצתי בילדים ומתבגרים על פי המודל
"ההבעתי תמיכתי" (שנה ב)
זרקור על שיח – ניתוח שיח ייעוצי על פי גישות שונות תוך שימוש בשיח מצולם
(שנה א)

5. קורסים המכשירים לתפקידים מובילים

קורס מנחים להנחיית קורסי התמחות בייעוץ: א' ב' ג' ולהובלת תכנית "כישורי חיים"

קורס המיועד להכשרת מנחים לקורסי התמחות יועצים בשנים א' ב' ג' , ולהכשרת מומחים בהובלת תכנית "כישורי חיים". הקורס בהיקף 60 שעות אחת לשלושה שבועות ומתקיים במקביל ב- 4 אזורים : ת"א, מרכז, ירושלים, חיפה, באר שבע.

הקורס מיועד ליועצות מאותרות הנבחרות בקפידה ע"י המפקחות המתאימות להנחות קורסים ליועצות חדשות, ולהובלת תהליכים מקדמי כישורי חיים באזורי הפיקוח השונים.

קורס הדרכה של שפ"י

קורס ההדרכה מכוון לפיתוח קבוצת מנהיגות של הייעוץ החינוכי ומהווה נדבך מקצועי משמעותי בתהליכי הגדילה וההתפתחות המקצועית של יועצים חינוכיים.

בוגרי הקורס מצטרפים לשדרת המנהיגות של שפ"י ושותפים לעצוב זהותו של הייעוץ החינוכי בארץ. מנהיגות זו מכוונת ללוי יועצים חינוכיים בתהליכי גדילה והתפתחות ומבוססת על תפיסות של פסיכולוגיה חיובית המתמקדות בהעצמת הכוחות והיכולות של הפרט והארגון. ההדרכה בשפ"י מבטאת גישות, תפיסות ומדיניות של אגף שפ"י בנוסף לידע מקצועי ועדכני בתהליכי ההדרכה.

התוכנית מיועדת ליועצים חינוכיים בעלי ותק וניסיון בעבודה המיועדים לשמש מדריכים במסגרות השונות של שפ"י. הקורס מאפשר למדריך לעסוק בהדרכת סופרויזון ליועצים כמו גם בהדרכה של נושאי שפ"י. בוגרי התוכנית ייצגו את שפ"י בפני יועצים חדשים ובפני מערכת החינוך.

קורס הכשרה למדריכי לקויי למידה

קורס ההדרכה מכוון לפיתוח קבוצת מנהיגות של אגף לקויות למידה והפרעת קשב שתהווה את הגוף המשפיע על עיצוב מערכת החינוך בטיפול בתלמידים עם לקות למידה והפרעת קשב.

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל פדגוגי
 אגף א' שרות פסיכולוגי ייעוצי
 אגף ייעוץ

בוגרי הקורס יוכלו להצטרף לשדרת המנהיגות של האגף ויהיה באפשרותם להיות שותפים לעיצוב זהותה של מערכת החינוך, בשלבי הגיל השונים (גיל רך, יסודי, חטי"ב ותיכון) בכל הקשור בטיפול המיטבי בתלמידים עם לקות למידה והפרעת קשב. התכנית מיועדת ליועצים חינוכיים ו/או בוגרי מ.א. בלקויות למידה בעלי ותק וניסיון בעבודה, הרואים בכך אתגר מקצועי ושליחות ומעוניינים לשמש בעתיד מדריכים באגף לקויות למידה והפרעת קשב, שפ"י. בוגרי התוכנית עשויים לייצג את האגף בפני גורמים שונים במערכת החינוך, ברמת המחוז, הרשות המקומית וביה"ס.

בשנת תשע"ז יפתחו הקורסים הבאים:

קורסי הדרכה ליועצים- מדריכים בפועל	יפתחו שלושה קורסים מינואר: אוני בן גוריון האוני עברית אוני חיפה	תהליכי המיון יחלו בנובמבר
קורס הדרכה ליועצים	יפתח מינואר קורס אחד במרכז הארץ אוני ת"א	תהליך המיון יחל בנובמבר
קורס מנחי כישורי חיים	חיפה – עבור מחוזות חיפה וצפון תל אביב – עבור מחוזות ת"א ומרכז באר שבע- עבור מחוז דרום מנח"י- עבור מחוז מנח"י בכל השתלמויות משתתפות גם יועצות מהחברה החרדית, ויועצות מההתיישבות.	בתאום עם יעל בריל
קורס הכשרה למדריכי לקויי למידה	פרטים על מקום הקורס יתפרסמו בהמשך	תהליך המיון יחל בנובמבר

6. קורסים במסלול אישי

מקצוע הייעוץ החינוכי מושתת על עולמות ידע מתחום הפסיכולוגיה על ענפיה, הסוציולוגיה האנתרופולוגיה והחינוך. הבינתחומיות מחד גיסא מעניקה את היתרון היחסי לעבודת היועצים ומאידך גיסא מזמנת צורך בהכרות עם תפיסות, מגמות ופרקטיקות מעולמות הידע השונים. אגף שפ"י מפתח הכשרות ליועצים לאורך כל התפתחותם המקצועית משלב ההתמחות ועד שלבי המומחיות, יחד עם זאת קיימות במסגרות שונות הכשרות ייחודיות הנוגעות בעולמות הידע של הייעוץ העשויות לתרום להתפתחותם המקצועית ולעבודת היועצים בשדה. האגף לפיתוח מקצועי מאפשר לימודים במסלול אישי ליועצים חינוכיים לאור ייחודיות המקצוע והמענה הנדרש להתמקצעות במגוון תחומים הנלמדים במוסדות ייחודיים. קורסים אלו מומלצים על ידי אגף ייעוץ, ליועצים משנה רביעית ומעלה.

הנחיות למסלול אישי:

1. קורסים בנושאים הרלוואנטיים (מפורטים בטבלה) לעבודת הייעוץ החינוכי.
2. אישור הקורס מותנה בהמלצת המפקח על הייעוץ, ואיינו פותר מהשתתפות במפגשים של המפקח על הייעוץ.
3. בתום סיום הלימודים וחובות הקורס יוכרו לקידום מקצועי 60 שעות בלבד.
4. **מסלול אישי**: הלומדים בקורסים ייחודיים, יגישו בקשה במסלול אישי למפקח על הפיתוח המקצועי במחוז לקבלת אישור. יש להגיש את הבקשה לפחות 45 ימים לפני פתיחת הקורס. אישורים לקורסים במסלול אישי יינתנו רק במידה והמורה יוכיח את הרלוונטיות של הקורס לעבודתו, בכפוף למדיניות של אגף שפ"י, ולהנחיות האגף לפיתוח מקצועי.
5. כדי להגיש בקשה לאישור במסלול אישי, יש לצרף:
 - טופס בקשה למסלול אישי (נמצא באתר האגף לפיתוח מקצועי של עו"ה).
 - סילבוס של הקורס מהמוסד המפעיל.
 - שתי המלצות-של מנהל המוסד החינוכי ושל מפקחת על הייעוץ. ההמלצה תכלול תיאור עבודת המורה בביה"ס נחיצות הקורס להתפתחותו המקצועית והרלוונטיות לעבודתו בשטח.
 - ההמלצה טעונה אישור סופי של המפקח על הפיתוח המקצועי במחוז אליו משתייך הלומד.

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל פדגוגי
 אגף א' שרות פסיכולוגי ייעוצי
 אגף ייעוץ

6. להלן רשימת הנושאים המומלצים להכרה במסלול אישי:

שם הקורס	מוסדות מאושרים	הערות
הנחיית קבוצות	מוסדות אקדמיים	
טיפול משפחתי	מוסדות אקדמיים מכון שינוי מכון ברקאי מכון ת.ל.ם מכון בראשית בטירת הכרמל	
הנחיית הורים	מוסדות אקדמיים מרכזים להורים ומשפחה	בפיקוח שפ"יי (בטי ריטבו)
ייעוץ ארגוני	מוסדות אקדמיים	
פסיכותרפיה	מוסדות אקדמיים מכון שינוי מכון ברקאי מכון ת.ל.ם	
אימון	מוסדות אקדמיים	
c.b.t	מוסדות אקדמיים מרכז חוסן (כהן האריס) תל השומר בית חולים שניידר	
פרקטיקות טיפוליות	מוסדות אקדמיים	
ביבליותרפיה	מוסדות אקדמיים	
ייעוץ לקריירה	מוסדות אקדמיים	
חינוך למיניות	מוסדות אקדמיים מכון חרוב	
מינדפולנס	מוסדות אקדמיים	
כלים השלכתיים הבעתיים	מוסדות אקדמיים	
גישור	מוסדות אקדמיים	
הנחייה, לוי, טיפול ואבחון לקווי למידה והפרעות קשב	מוסדות אקדמיים ניצן קווים ומחשבות	
חוסן, טראומה ומשבר	מוסדות אקדמיים נט"ל	

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים, 91911 טל' 02-5603243 פקס 02-5603256

شارع دبوراهنينة 2, اورشليم-القدس, 91911 هاتف 02-5603243 فاكس 02-5603256 | www.edu.gov.il

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף א' שרות פסיכולוגי ייעוצי
אגף ייעוץ

	מרכז חוסן מכון חרוב	
--	------------------------	--

אין לראות ברשימת הקורסים למסלול אישי המלצה לשלוח את היועצים ללמוד במסלול זה.
בשלב זה מוכרים מוסדות אקדמיים ומוסדות הכשרה ייחודיים, הרשימה תתעדכן בהתאם
לצורך.